

KAZACHSTAN

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

**Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej**

**DPU-WIKP-424/574/2025
06.10.2025**

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Kazachstanie.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

Ludność: ok. 20,26 mln.^[1]

Skład etniczny: Kazachowie 71%, Rosjanie 14,9%, Uzbegy 3,3%, Ukraińcy 1,9%, Ujgurzy 1,5%, Niemcy 1,1%, Tatarzy 1,1%, pozostałe grupy etniczne 4,9%, nieokreślone grupy etniczne 0,3%.^[2]

Skład religijny: muzułmanie 69,3%, chrześcijanie 17,2% (prawosławni 17%, inne obrządk 0,2%), buddyści 0,1%, inni 0,1%, niewierzący 2,3%, przedstawiciele nieokreślonych wyznań 11%.^[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Kazachstan jest republiką konstytucyjną z silną władzą prezydencką. Jako dawne państwo związkowe ZSRR uzyskał niepodległość 16 grudnia 1991 r.^{[4][5]}

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Kazachstan podzielony jest na 17 obwodów (obłasti): abajski, ałmacki, akmolski, aktobski, atyrauski, wschodnio-kazachstański, zachodnio-kazachstański, mangystauski, pawłodarski, karagandyjski, kustanajski, kyzylordyński, północno-kazachstański, turkiestański, ułytauski, żambylski, żetysuski, a także 4 miasta wydzielone: Astana (stolica, w latach 2019-2022 nosiła nazwę Nur Sułtan), Ałmaty, Szymkent oraz Bajkongyr (Bajkonur, terytorium wydierżawione Rosji).^[6]

¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazachstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

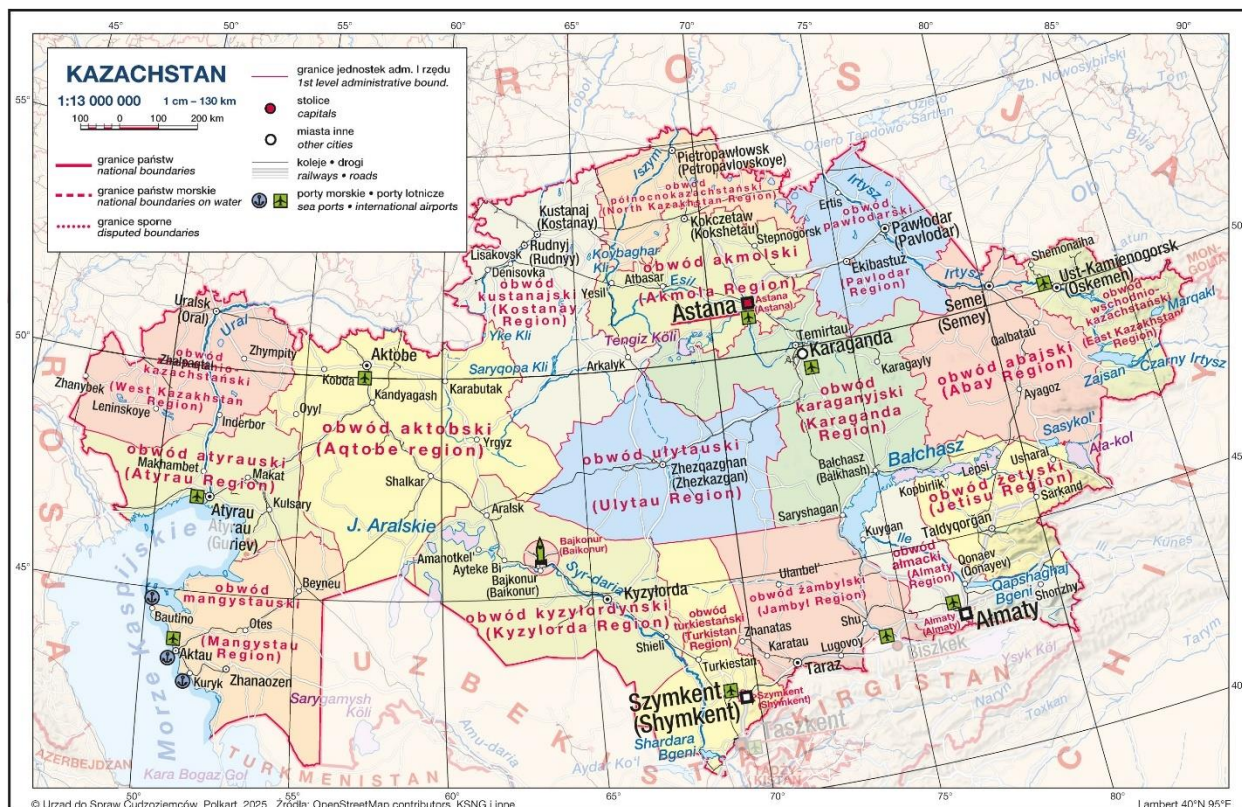
² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazachstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazachstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazachstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

⁵ Wikipedia, Ustrój polityczny Kazachstanu, https://pl.wikipedia.org/wiki/Ustr%C3%B3j_polityczny_Kazachstanu

⁶ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazachstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

STRUKTURA WŁADZY

GŁOWA PAŃSTWA

Prezydent Kazachstanu jest najwyższą instancją w strukturach władzy wykonawczej. Mianuje i odwołuje premiera oraz zastępców premiera, mianuje i odwołuje ministrów na podstawie rekomendacji premiera oraz samodzielnie mianuje ministrów: obrony, spraw wewnętrznych i spraw zagranicznych.^[7]

Prezydent jest wybierany bezpośrednio, w wyborach powszechnych, większością głosów na 7-letnią kadencję. Ostatnie wybory prezydenckie w Kazachstanie odbyły się 20 listopada 2022 r. i wygrał je **Kasym-Żomart Tokajew**, uzyskując 81,3% poparcia.^[8]

Kolejne wybory prezydenckie przewidziane są w 2029 r.^[9]

⁷ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazachstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

⁸ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazachstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

⁹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazachstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

RZĄD I PREMIER

Premier i Rada Ministrów są powoływani przez prezydenta. Na czele obecnego rządu stoi premier **Olzhas Bektenov**, powołany na to stanowisko w lutym 2024 r.^[10]

PARLAMENT I WYBORY PARLAMENTARNE

Kazachstan posiada dwuizbowy parlament. W izbie niższej przedstawicielskiej – Mażylisie zasiada 98 posłów wybieranych w systemie mieszanym. Kadencja Mażylisty trwa 5 lat.^[11]

Ostatnie wybory do Mażylisty odbyły się 19 marca 2023 r. Zwyciężyła w nich rządząca partia **Amanat** (do marca 2022 r. funkcjonująca pod nazwą **Nur Otan**), stanowiąca zaplecze prezydenta Kasyma-Żomarta Tokajewa (62 mandaty). Do Mażylisty weszły również pełniące funkcję koncesjonowanej opozycji: **Demokratyczna Partia Kazachstanu „Ak Żoł”** (6 miejsc) i **Ludowa Partia Kazachstanu** (5 miejsc), a także ugrupowania: **Auył** (8 miejsc), nowo zarejestrowana **Partia „Respublica”** (6 miejsc) oraz **Ogólnonarodowa Partia Socjaldemokratyczna** (4 miejsca) i kandydaci niezależni (7 miejsc).^[12]

Kolejne wybory do Mażylisty przewidziane są w 2028 r.^[13]

W izbie wyższej parlamentu, tj. senacie, zasiada 50 deputowanych. 40 z nich wybieranych jest pośrednio (przez radnych wszystkich szczebli), 10 mianowanych jest przez prezydenta. Kadencja deputowanego izby wyższej trwa 6 lat. Co 3 lata następuje wymiana 1/2 składu izby. Ostatnie wybory do senatu odbyły się 14 stycznia 2023 r.^[14]

Kolejne wybory do senatu planowane są w 2026 r.^[15]

SYSTEM PRAWNY

Kazachstański system prawa cywilnego ukształtował się pod wpływem prawa rzymsko-germańskiego, a także teorii i praktyki Federacji Rosyjskiej.^[16] W przeciwieństwie do anglosaskiego systemu prawnego (Anglia i USA), gdzie podstawowymi źródłami prawa są precedensy prawne, system kontynentalny ma

¹⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazachstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

¹¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazachstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

¹² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazachstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

¹³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazachstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

¹⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazachstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

¹⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazachstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

¹⁶ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazachstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

ujednoliconą hierarchię pisanych źródeł prawnych. Głównym źródłem prawa jest konstytucja, która jest prawem naczelnym i ma najwyższą moc prawną.^[17]

KARA ŚMIERCI

Prawo Kazachstanu nie przewiduje kary śmierci za jakiegokolwiek przestępstwo.^[18]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w Kazachstanie w wyniku różnego rodzaju incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęły łącznie: w 2023 r. – 2 osoby, w 2024 r. – 5 osób, a w okresie od 1 stycznia do 12 września 2025 r. – 6 osób (w tym 3 obywatele Uzbekistanu). Większość ofiar stanowili cywile – ofiary działań lub zaniechań policji.^[19]

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Za bezpieczeństwo w kraju odpowiadają Siły Zbrojne Republiki Kazachstanu, utworzone w 1992 r. po rozpadzie Związku Radzieckiego i rozwiązaniu radzieckiego Turkiestańskiego Okręgu Wojskowego, którego siły stanowiły rdzeń nowej kazachskiej armii. Głównym obowiązkiem wojska jest obrona terytorialna, podczas gdy Policja Narodowa, Gwardia Narodowa, Komitet Bezpieczeństwa Narodowego i Służba Graniczna ponoszą główną odpowiedzialność za bezpieczeństwo wewnętrzne, chociaż wojsko może zapewnić pomoc w razie potrzeby. Wojsko uczestniczy również w operacjach humanitarnych i pokojowych. W 2008 r. Kazachstan otworzył pierwsze w Azji Środkowej centrum szkolenia sił pokojowych dla personelu wojskowego Kazachstanu, NATO i innych partnerów.^[20]

Na terytorium Kazachstanu znajdują się trzy rosyjskie bazy wojskowe,^[21] a sam Kazachstan jest członkiem Organizacji Układu o Bezpieczeństwie Zbiorowym (OUBZ),^[22] powstałego pod egidą Federacji Rosyjskiej. Siły zbrojne krajów zrzeszonych w OUBZ pomagały tłumić zamieszki wewnętrzne w Kazachstanie, które wybuchły w styczniu 2022 r. (w reakcji na gwałtowny wzrost cen paliw, w których zginęło – według oficjalnych danych – 238 osób). Operacja OUBZ trwała od 5 do 19 stycznia 2022 r., a następnie wojska OUBZ wycofano. W 2024–2025 r. władze Kazachstanu dokonały zmian personalnych i strukturalnych w instytucjach

¹⁷ Aybek Kambaliyev, Ravil Kassilgov, Tukulov & Kassilgov Litigation, The Judicial System in Kazakhstan, 2024, <http://doingbusiness.kz/en/news/37-kazakhstan-legal-system>

¹⁸ Amnesty International, Death sentences and executions 2024, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>

¹⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kazakhstan, 01.01.2023-12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazakhstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

²¹ The Times of Central Asia, Kazakhstan Admits There Are Three Russian Military Test Sites On Its Territory, 22.03.2024, <https://timesca.com/kazakhstan-admits-that-there-are-three-russian-military-test-sites-on-its-territory/>

²² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazakhstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

bezpieczeństwa, m.in. aresztując byłych urzędników odpowiedzialnych za represje z 2022 r.^{[23][24][25]}

W 2024 r. Siły Zbrojne Kazachstanu angażowały się również w regionalną współpracę wojskową. Wspólne manewry wojskowe miały miejsce we wrześniu 2024 r. kiedy to siły powietrzne Kazachstanu i Uzbekistanu przeprowadziły kilkudniowe ćwiczenia o kryptonimie „Czyste niebo” w celu wspólnego wykorzystania środków obrony powietrznej. Kontynuacją współpracy z Uzbekistanem w dziedzinie bezpieczeństwa były również działania w ramach ćwiczeń jednostek lądowych "Hanjar-2024" przeprowadzonych w listopadzie 2024 r.^[26]

1 stycznia 2025 r. Kazachstan zdał rotacyjne przewodnictwo w OUBZ na rzecz Kirgistanu. We wrześniu 2025 r. Kazachstan rozpoczął wysyłanie swoich wojsk do Białorusi w ramach manewrów UOBUZ. Ćwiczenia odbyły się w terminie 31 sierpnia - 6 września i obejmowały działania reagowania kryzysowego, operacje wywiadowcze i logistyczne i były wstępem do Rosyjsko-Białoruskich manewrów ZAPAD-2025 (12-17 września 2025 r.).^{[27][28]}

W lipcu 2025 r., siły specjalne Kazachstanu wzięły udział w ćwiczeniach „Anadolu-2025” w Turcji, gdzie uczestniczyły wraz z 22 innymi krajami w scenariuszach miejskich, ewakuacji rannych, użyciu dronów.^[29]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Nie znaleziono informacji wskazujących na to, by w Kazachstanie obowiązywało obecnie ustawodawstwo specjalne typu: stan wojenny, operacja specjalna, godzina policyjna itp.

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w Kazachstanie w wyniku różnego rodzaju incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęło łącznie: w 2023 r. – 2 cywilów,

²³ PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Operacja OUBZ w Kazachstanie, 19.01.2022, <https://www.pism.pl/publikacje/operacja-oubz-w-kazachstanie>

²⁴ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Kazachstan: interwencja OUBZ i pacyfikacja protestów, 10.01.2022, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2022-01-10/kazachstan-interwencja-oubz-i-pacyfikacja-protestow>

²⁵ The Associated Press, Kazakhstan arrests a former interior minister over crackdown on unrest that left 238 dead, 30.04.2024, <https://apnews.com/article/kazakhstan-turgumbayez-nazarbayev-nursultan-police-brutality-protests-4e9f93612f66dcd624224f6e13b59ae>

²⁶ Yangi O'zbekiston, The military personnel of Uzbekistan and Kazakhstan conducted joint tactical exercises "Hanjar-2024", 21.11.2024, <https://yuz.uz/en/news/voennoslujajie-uzbekistana-i-kazaxstana-proveli-sovmestne-takticheskije-ucheniya-hanjar-2024>

²⁷ TASS Russian News Agency, Kyrgyzstan takes the CSTO chairmanship from Kazakhstan, 01.01.2025, <https://tass.com/defense/1894861/>

²⁸ KazTag, Kazakhstan deploys troops to Belarus for CSTO military exercises, 27.08.2025, <https://new.kaztag.kz/en/news/kazakhstan-deploys-troops-to-belarus-for-csto-military-exercises/>

²⁹ Orda.kz, Kazakhstan's Special Forces Join Multinational Anadolu-2025 Drills in Türkiye, 01.07.2025, <https://en.orda.kz/kazakhstans-special-forces-join-multinational-anadolu-2025-drills-in-turkiye-7164/>

w 2024 r. – 5 cywilów, a w okresie od 1 stycznia do 12 września 2025 r. – 6 cywilów (w tym 3 obywateli Uzbekistanu).^[30]

Incydenty o których mowa dotyczyły nadużyć ze strony funkcjonariuszy organów ścigania, funkcjonariuszy więziennych, a także czynnych żołnierzy, w przypadku których, ich czyny nie miały związku z wykonywaniem obowiązków służbowych i posiadały podłoże kryminalne. 3 uzbeckie ofiary cywilne z września 2025 r. to pracownicy kazachskich magazynów metalowych, którzy ponieśli śmierć w wyniku eksplozji przetrzymywanej tam miny przeciwpancernej. Wg. danych ACLED, wszystkie ofiary zostały sklasyfikowane jako cywilne ze względu na charakter zdarzeń.^[31]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

W okresie od początku 2023 r. do początku października 2025 r. na terenie Kazachstanu nie odnotowano działań zbrojnych o charakterze wojennym, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W okresie od początku 2023 r. do początku października 2025 r. na terenie Kazachstanu nie odnotowano działań zbrojnych o charakterze partyzanckim, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.

DZIAŁANIA ODWETOWE

W okresie od początku 2023 r. do początku października 2025 r. na terenie Kazachstanu nie odnotowano działań zbrojnych o charakterze odwetowym, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

W okresie od początku 2023 r. do początku października 2025 r. na terenie Kazachstanu nie odnotowano żadnych problemów humanitarnych związanych z konfliktem zbrojnym lub złą sytuacją bezpieczeństwa.

³⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kazakhstan, Civilians, 01.01.2023-12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kazakhstan, Civilians, 01.01.2023-12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

W okresie od początku 2023 r. do początku października 2025 r. na terenie Kazachstanu nie odnotowano zdarzeń o charakterze terrorystycznym.

W poprzednich latach, Kazachstan borykał się z zagrożeniem terrorystycznym ze strony różnych grup odwołujących się do ideologii islamistycznej i działających w regionie Azji Środkowej. Ich bojownicy przeprowadzili co najmniej kilka spektakularnych ataków w kraju, w wyniku których były ofiary śmiertelne i ranni (samobójcze ataki w 2011 r. w miastach Aktobe i Taraz oraz w 2016 r. w Aktobe).^{[32][33]}

Lista uznanych za terrorystyczne organizacji regionalnych i międzynarodowych, którym władze zakazują działalności w kraju liczy obecnie 21 pozycji, w tym Państwo Islamskie, Al Kaida, Bractwo Muzułmańskie, Hizbut Tahrir i inne.^[34]

W grudniu 2023 r. Kazachstan usunął z listy organizacji terrorystycznych talibów rządzących Afganistanem.^[35]

Władze Kazachstanu oceniają jednak, że terroryzm staje się stopniowo wzrastającym problemem. Do końca czerwca 2024 r. zatrzymano ponad 30 osób z regionów całego kraju, a w marcu rosyjska Federalna Służba Bezpieczeństwa (FSB) zabiła dwóch obywateli Kazachstanu, którzy przebywali w Rosji, rzekomo w celu przeprowadzenia ataku terrorystycznego.^[36] Według FSB, zabici obywatele Kazachstanu byli członkami „Khorasan Willayat”, znanego również jako Państwo Islamskie Prowincji Khorasan (ISKP), odłamu ISIS, który ma siedzibę w Afganistanie, ale rozszerzył swoją działalność na inne kraje. Mieli oni szykować atak na synagogę.^[37] W odpowiedzi na ten incydent kazachski Komitet Bezpieczeństwa Narodowego (KNB) przeprowadził dziesiątki operacji specjalnych.^[38]

W lipcu 2024 r. KNB aresztował pięć osób, które według śledczych były zamieszane w „działalność terrorystyczną”. Czterech z zatrzymanych to obywatele Kazachstanu, a piąty to „cudzoziemiec”, choć KNB nie podał, skąd pochodzi. KNB poinformował również, że jeden z podejrzanych brał udział w walkach na terytorium innego kraju (nie podając innych szczegółów). Podejrzanych zatrzymano podczas nalotów

³² Crisis 24, Kazakhstan Country Report, 12.07.2023, <https://crisis24.garda.com/insights-intelligence/intelligence/country-reports/kazakhstan>

³³ Al Jazeera, Mirovalev M, Kazakhstan, 17 killed in series of 'extremist' attack, 06.06.20216, <https://www.aljazeera.com/news/2016/6/6/kazakhstan-17-killed-in-series-of-extremist-attacks>

³⁴ Egov, The list of prohibited foreign organizations in Kazakhstan, 14.06.2024, https://egov.kz/cms/en/articles/religion/zaprewnnyye_organizacii

³⁵ RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Kazakhstan to Remove Taliban from List of Terrorist Groups, 29.12.2024, <https://www.rferl.org/a/kazakhstan-taliban-afghanistan-terrorist-groups/32752347.html>

³⁶ The Times of Central Asia, Kazakhstan Intensifies Efforts to combat Extremism, 26.07.2024, <https://timesca.com/kazakhstan-intensifies-efforts-to-combat-extremism/>

³⁷ The Times of Central Asia, Kazakhstan Intensifies Efforts to combat Extremism, 26.07.2024, <https://timesca.com/kazakhstan-intensifies-efforts-to-combat-extremism/>

³⁸ The Times of Central Asia, Kazakhstan Intensifies Efforts to combat Extremism, 26.07.2024, <https://timesca.com/kazakhstan-intensifies-efforts-to-combat-extremism/>

w miastach Ałmaty i Szymkent oraz w obwodach: atyrauskim i żambylskim, gdzie KNB skonfiskowało również „dużą ilość literatury religijno-ekstremistycznej”.^[39]

W lutym i maju 2025 r., funkcjonariusze kazachskiego Komitetu Bezpieczeństwa Narodowego (KNB) zatrzymali łącznie 5 osób pod zarzutem szerzenia propagandy terrorystycznej w tym promowanie terroryzmu i nienawiści religijnej.^{[40][41]}

Od 1 stycznia 2025 r. do połowy 2025 r., sądy kazachskie skazały łącznie kilkadziesiąt osób (za przestępstwa o charakterze terrorystycznym i ekstremistycznym), a od połowy 2025 r. w przypadku 23 osób prowadzone są śledztwa w związku z podejrzeniem naruszenia przepisów w zakresie działalności o charakterze terrorystycznym i ekstremistycznym.^[42]

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

W okresie od początku 2023 r. do 12 września 2025 r. odnotowano w Kazachstanie około 131 przypadków nadużycia siły wobec ludności cywilnej ze strony przedstawicieli kazachskiego wojska, różnego rodzaju kazachskich formacji policyjnych, przedstawicieli policji FR oraz członków nielegalnych formacji zbrojnych (w tym 35 przypadków w okresie od 1 stycznia do 12 września 2025 r.), wskutek których śmierć poniosło 10 osób (w tym 3 osoby w okresie od 1 stycznia do 12 września 2025 r.).^[43]

Z danych ACLED wynika, że najczęściej siły nadużywają przedstawiciele: kazachskiej policji, służb więziennych (policji więziennej) i wojska, dokonujący czynów zabronionych poza wykonywaniem obowiązków służbowych.^[44]

Dla przykładu, około 30 maja 2025 r. 35-letni żołnierz zabił 10-letniego chłopca, członka swojej rodziny, w pobliżu wsi Kaskabulak w rejonie Talas w obwodzie żambylskim. Podejrzany został aresztowany, a prokuratura wojskowa wszczęła śledztwo w sprawie zabójstwa.^[45]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

Wyrażenie społecznego niezadowolenia poprzez protesty jest w Kazachstanie zjawiskiem częstym. Najbardziej gwałtowne protesty i brutalnie stłumione zamieszki miały miejsce w 2022 r., kiedy to w wyniku działań funkcjonariuszy organów siłowych, śmierć poniosło 238 osób. Według danych ACLED, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do

³⁹ RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Central Asia in Focus: Kazakhstan, Kyrgyzstan Claim to Foil Terrorist Plots, 16.07.2024, <https://about.rferl.org/article/central-asia-in-focus-kazakhstan-kyrgyzstan-claim-to-foil-terrorist-plots/>

⁴⁰ Odra.kz, Kazakhstan: Man Detained over Online Terrorist Propaganda, 12.02.2025, <https://en.orda.kz/kazakhstan-man-detained-over-online-terrorist-propaganda-5025/>

⁴¹ Tangrinews.kz, NSC detained four Kazakhstanis over terrorism propaganda, 06.05.2025, https://en.tengrinews.kz/kazakhstan_news/nsc-detained-four-kazakhstanis-over-terrorism-propaganda-267845/

⁴² KazTAG, 34 people have been convicted and 23 under investigation for terrorism in Kazakhstan since the beginning of the year, 14.04.2025, <https://kaztag.kz/en/news/34-people-have-been-convicted-and-23-under-investigation-for-terrorism-in-kazakhstan-since-the-begin/>

⁴³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kazakhstan, violence against civilians, 01.01.2023-12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kazakhstan, violence against civilians, 01.01.2023-12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kazakhstan, violence against civilians, 01.01.2023-12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

31 grudnia 2024 r. odnotowano 1255 wydarzeń tego typu na terenie całego kraju. Większość protestów odbyła się w sposób pokojowy, do interwencji policji dochodziło najczęściej przy okazji protestów na tle politycznym (28 przypadków interwencji w ww. okresie). W okresie od 1 stycznia 2025 r. do 12 września 2025 r. liczba protestów wyniosła 320, z czego zdecydowana większość miała charakter pokojowy, a tylko w przypadku 5 odnotowano interwencje organów siłowych.^[46]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Kazachstan jest krajem źródłowym i docelowym w procederze handlu ludźmi. Ofiary handlu są głównie przekazywane do Rosji, ale także do krajów Bliskiego Wschodu, takich jak Bahrajn i Turcja. Kazachstan jest również krajem docelowym w procesie nielegalnego handlu bronią, rzadziej natomiast pełni rolę kraju źródłowego lub tranzytowego dla broni przemycanej nielegalnie z Rosji. Ze względu na położenie kraju na Północnym Szlaku Narkotykowym, handel narkotykami (głównie heroiną) i bronią są ze sobą powiązane. Informacje wskazują na jednoczesne funkcjonowanie co najmniej kilku szlaków przemytowych do Kazachstanu. Według informacji opublikowanych przez organizację „Global Organized Crime Index”, głównymi krajami źródłowymi narkotyków są Rosja, Tadżykistan i Afganistan.^[47]

Na początku 2025 r., Komitet Bezpieczeństwa Narodowego Kazachstanu poinformował, że w 2024 r. rozbił 19 niebezpiecznych grup przestępczych i postawił przed sądem kilkudziesięciu ich przywódców.^[48]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Ustawodawstwo krajowe gwarantuje obywatelom swobodę przemieszczania się wewnątrz kraju, a także podróży zagranicznych, emigracji i repatriacji. Poza kilkoma ograniczeniami, władze respektują te prawa. Ponadto współpracują z UNHCR i innymi organizacjami humanitarnymi wspierającymi uchodźców, w tym powracających, a także osoby poszukujące ochrony i bezpieczeństwa.^[49]

Państwo nie wymaga od obywateli wyjeżdżających za granicę na czas określony ubiegania się o wizy wyjazdowe. Może jednak zakazać wyjazdu z kraju osobom, wobec których toczy się postępowanie sądowe, lub które nie odbyły zasądzonej im kary, czy też nie wypełniły obowiązku służby wojskowej, ciążą na nich nieuregulowane opłaty, zobowiązania podatkowe, itd. W 2023 r. niektórym obywatelom zabroniono

⁴⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kazakhstan, protests: peaceful, with intervention, 01.01.2023-12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁷ GOCI (Global Organized Crime Index), Kazakhstan, <https://ocindex.net/country/kazakhstan>

⁴⁸ Caliber.az, Kazakhstan liquidates 19 particularly dangerous gangs in 2024, 05.01.2025, <https://caliber.az/en/post/kazakhstan-liquidates-19-particularly-dangerous-gangs-in-2024>

⁴⁹ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Kazakhstan, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/kazakhstan/>

wyjazdu, w związku z odmową uiszczenia przez nich kar finansowych nałożonych na skutek prowadzenia nielegalnej działalności religijnej.^[50]

W 2025 r. znówelizowany został kodeks podatkowy, który z dniem 1 stycznia 2026 r. wprowadzi nowe zasady regulujące emigrację. Wg nowych przepisów, podatnik, który ma nieregulowane zobowiązania podatkowe przekraczające kwotę 20 miesięcznych wskaźników – MCI i zaległość trwa ponad trzy miesiące, może zostać objęty zakazem wyjazdu z kraju. Zakaz może być nałożony przez sąd i może zostać zniesiony po uregulowaniu długu bądź wskutek decyzji sądu (MCI to tzw. miesięczny wskaźnik obliczeniowy, czyli podstawowa jednostka wartości używana w Kazachstanie do przeliczania: podatków, kar administracyjnych i grzywien, opłat sądowych, świadczeń socjalnych oraz innych należności publicznych; od 1 stycznia 2025 r. MCI w Kazachstanie wynosi: 3 692 tenge, tj. około 7,5 USD, w zależności od kursu).^{[51][52]}

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Kazachstan jest średnio zurbanizowanym państwem, z 58,2% mieszkańców żyjących w ośrodkach miejskich. Współczynnik urbanizacji wynosi 1,19% rocznie.^[53] Obecnie nie obowiązują żadne powszechne regulacje, które uniemożliwiałyby obywatelom kraju zmianę miejsca zamieszkania. Konstytucja Kazachstanu gwarantuje prawo do swobodnego przemieszczania się po terytorium kraju i wyboru miejsca zamieszkania. Jednocześnie stwierdza, że swoboda ta może być ograniczona w przypadkach przewidzianych prawem (np. w sytuacjach wyjątkowych).^{[54][55]}

Od kilku lat Kazachstan wdraża narodowy program, w ramach którego zachęca zdolnych do pracy mieszkańców gęsto zaludnionych południowych obwodów do przenoszenia się do ubogich w siłę roboczą północnych obwodów kraju. Osoby przemieszczające się z południa otrzymują gwarantowany pakiet socjalny, w szczególności zatrudnienie i mieszkanie. Rząd Kazachstanu planował przesiedlić około 59 tys. gospodarstw domowych na północ w latach 2018-2022 w ramach wspomnianego programu, jednak plany rządu zostały znacząco zahamowane na skutek pandemii „COVID 19”.^{[56][57]}

⁵⁰ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Kazakhstan, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/kazakhstan/>

⁵¹ Kursiv Media, Kazakhstan to ban foreign travel for tax debtors starting 2026, 12.05.2025, <https://kz.kursiv.media/en/2025-05-12/eng-k-nkn-kazakhstan-to-ban-foreign-travel-for-tax-debtors-starting-2026/>

⁵² Gov.kz, Minimum calculated indexes, 05.01.2026, <https://www.gov.kz/article/17157?lang=en>

⁵³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazakhstan, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>

⁵⁴ IHD (Integral Human Development), Country Profiles Kazakhstan, <https://migrants-refugees.va/country-profile/kazakhstan/>

⁵⁵ Akorda.kz, Constitution of the Republic of Kazakhstan, 2025, <https://www.akorda.kz/public/en/constitution-of-the-republic-of-kazakhstan-50912/>

⁵⁶ CABAR (Central Asian Bureau for Analytical Reporting), How Kazakhstanis Migrate from South to North in Pursuit of Better Life, 21.01.2021, <https://cabar.asia/en/how-kazakhstanis-migrate-from-south-to-north-in-pursuit-of-better-life>

⁵⁷ The Astana Times, Kazakh Prime Minister Instructs to Simplify Entry for Foreigners, 10.08.2023, <https://astanatimes.com/2023/08/kazakh-prime-minister-instructs-to-simplify-entry-for-foreigners/>

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

Brak jest informacji o wynikających z konfliktów zbrojnych przymusowych przesiedleniach oraz obecności wewnętrznych uchodźców w Kazachstanie.^[58] Co jakiś czas dochodzi jednak w Kazachstanie do klęsk żywiołowych, głównie powodzi. W 2024 r., łącznie w skutek powodzi ewakuowano wg różnych źródeł od 108 tys. do 111 tys. osób, z czego w krótkim czasie do domów powróciło jedynie ok 12 tys. osób. W 2025 r. skala tego typu zjawisk jest zdecydowanie mniejsza, a w okresie od początku roku do października w wyniku powodzi ewakuowano ponad 250 osób.^{[59][60][61][62][63]}

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Migracja z Kazachstanu odbywa się częściowo na podstawie kryterium etniczności – od uzyskania przez kraj niepodległości widoczny jest stały (choć nie gwałtowny) odpływ obywateli narodowości rosyjskiej, którzy przesiedlają się na terytorium Federacji Rosyjskiej. Kazachowie z kolei wyjeżdżają z kraju najczęściej nie jako uchodźcy, lecz w poszukiwaniu pracy i lepiej płatnych niż w ojczyźnie zajęć. Z kolei nieco lepsza sytuacja ekonomiczna w Kazachstanie niż w innych krajach regionu sprawia, że przyjeżdżają tam w poszukiwaniu pracy obywatele innych państw regionu.^[64]

W 2025 r. migracja ludności z Kazachstanu utrzymuje się w trendzie obserwowanym od uzyskania przez kraj niepodległości w 1991 r., przy czym jej dynamika nie jest gwałtowna. Obywatele narodowości rosyjskiej nadal korzystają z możliwości przesiedlenia do Federacji Rosyjskiej, jednak liczba osób uczestniczących w formalnych programach dobrowolnego osiedlania się w FR spada. Kazachowie wyjeżdżają najczęściej w celach zarobkowych, poszukując lepiej płatnej pracy poza granicami kraju, przy czym migracja ta rzadko ma charakter uchodźczy.^{[65][66]}

Jednocześnie Kazachstan pozostaje celem migracji zarobkowej z państw sąsiednich, w szczególności z Uzbekistanu i Tadżykistanu, a liczba legalnie zatrudnionych cudzoziemców wzrosła w pierwszej połowie roku. Wprowadzono nowe regulacje dotyczące procedur wjazdu do Rosji, w tym wymóg przed-rejestracji elektronicznej dla obywateli Kazachstanu, co nie narusza zasad ruchu bezwizowego, lecz wprowadza dodatkowe obowiązki proceduralne. Liczba uchodźców oraz osób ubiegających się o status uchodźcy w Kazachstanie pozostaje niewielka i koncentruje się głównie w dużych miastach, takich jak Ałmaty. Tym samym migracje

⁵⁸ IHD (Integral Human Development), Country Profiles Kazakhstan, <https://migrants-refugees.va/country-profile/kazakhstan/>

⁵⁹ IDCM (Internal Displacement Monitoring Center), Kazakhstan, <https://www.internal-displacement.org/countries/kazakhstan/>

⁶⁰ Forsal.pl, Największa od 80. lat powódź w Kazachstanie. Trwa ewakuacja ludzi z zagrożonych terenów, 15.04.2024, <https://forsal.pl/swiat/aktualnosci/artykuly/9487415,najwieksza-od-80-lat-powodz-w-kazachstanie-trwa-ewakuacja-ludzi-z-za.html>

⁶¹ Asia Times, Kazakhstan Evacuates Over 111,000 People Since Beginning of Floods, 15.04.2024, <https://astanatimes.com/2024/04/kazakhstan-evacuates-over-111000-people-since-beginning-of-floods/>

⁶² KazTAG, Number of evacuees from flood zones in Kazakhstan approached 111.2 thousand 15.04.2024, <https://kaztag.kz/en/news/number-of-evacuees-from-flood-zones-in-kazakhstan-approached-111-2-thousand/>

⁶³ KazTAG, More than 250 people evacuated due to floods in Kazakhstan, 29.04.2025, <https://kaztag.kz/en/news/more-than-250-people-evacuated-due-to-floods-in-kazakhstan/>

⁶⁴ IHD (Integral Human Development), Country Profiles Kazakhstan, <https://migrants-refugees.va/country-profile/kazakhstan/>

⁶⁵ Orda, Migration to Russia Drops, 17.03.2025, <https://en.orda.kz/migration-to-russia-drops-5512/>

⁶⁶ Tengri News, New entry rules into Russia have taken effect: what Kazakh citizens need to know, 30.06.2025, https://en.tengrinews.kz/kazakhstan_news/new-entry-rules-into-russia-have-taken-effect-what-kazakh-268493/

między Kazachstanem a krajami sąsiednimi w 2025 r. mają przede wszystkim charakter ekonomiczny i administracyjny, a przesiedlenia etniczne odgrywają marginalną rolę.^{[67][68]}

PODSUMOWANIE

Kazachstan jest republiką konstytucyjną z silną pozycją prezydenta, który ma szerokie prerogatywy.

Prawo Kazachstanu nie przewiduje kary śmierci za jakiekolwiek przestępstwo.

Na terenie Kazachstanu nie toczy się obecnie żaden międzynarodowy lub wewnętrzny konflikt zbrojny.

W Kazachstanie nie odnotowuje się przymusowych przesiedleń ludności.

⁶⁷ The Astana Times, Foreign Workforce in Kazakhstan Reaches 14,000 as Quotas Expand, 26.08.2025, <https://astanatimes.com/2025/08/foreign-workforce-in-kazakhstan-reaches-14000-as-quotas-expand/>

⁶⁸ EL.kz, Over 300 refugees find asylum in Kazakhstan, 25.04.2025, https://el.kz/en/over-300-refugees-find-asylum-in-kazakhstan_400021537/

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

.

BIBLIOGRAFIA

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kazakhstan, 01.01.2023-12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
2. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kazakhstan, Civilians (Kazakhstan), 01.01.2023-12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
3. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kazakhstan, violence against civilians, 01.01.2023-12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
4. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kazakhstan, protests: peaceful, with intervention, 01.01.2023-12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
5. Akorda.kz, Constitution of the Republic of Kazakhstan, 2025, <https://www.akorda.kz/public/en/constitution-of-the-republic-of-kazakhstan-50912/>
6. Al Jazeera, Mirovalev M, Kazakhstan, 17 killed in series of 'extremist' attack, 06.06.20216, <https://www.aljazeera.com/news/2016/6/6/kazakhstan-17-killed-in-series-of-extremist-attacks>
7. Amnesty International, Death sentences and executions 2024, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>
8. Asia Times, Kazakhstan Evacuates Over 111,000 People Since Beginning of Floods, 15.04.2024, <https://astanatimes.com/2024/04/kazakhstan-evacuates-over-111000-people-since-beginning-of-floods/>
9. Aybek Kambaliyev, Ravil Kassilgov, Tukulov & Kassilgov Litigation, The Judicial System in Kazakhstan, 2024, <http://doingbusiness.kz/en/news/37-kazakhstan-legal-system>
10. CABAR (Central Asian Bureau for Analytical Reporting), How Kazakhstanis Migrate from South to North in Pursuit of Better Life, 21.01.2021, <https://cabar.asia/en/how-kazakhstanis-migrate-from-south-to-north-in-pursuit-of-better-life>
11. Caliber.az, Kazakhstan liquidates 19 particularly dangerous gangs in 2024, 05.01.2025, <https://caliber.az/en/post/kazakhstan-liquidates-19-particularly-dangerous-gangs-in-2024>
12. CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Kazakhstan, 01.08.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kazakhstan/>
13. Crisis 24, Kazakhstan Country Report, 12.07.2023, <https://crisis24.garda.com/insights-intelligence/intelligence/country-reports/kazakhstan>
14. Egov, The list of prohibited foreign organizations in Kazakhstan, 14.06.2024, https://egov.kz/cms/en/articles/religion/zaprewennyye_organizacii
15. EL.kz, Over 300 refugees find asylum in Kazakhstan, 25.04.2025, https://el.kz/en/over-300-refugees-find-asylum-in-kazakhstan_400021537/

16. Forsal.pl, Największa od 80. lat powódź w Kazachstanie. Trwa ewakuacja ludzi z zagrożonych terenów, 15.04.2024, <https://forsal.pl/swiat/aktualnosci/artykuly/9487415,najwieksza-od-80-lat-powodz-w-kazachstanie-trwa-ewakuacja-ludzi-z-za.html>
17. GOCI (Global Organized Crime Index), Kazakhstan, <https://ocindex.net/country/kazakhstan>
18. Gov.kz, Minimum calculated indexes, 05.01.20265, <https://www.gov.kz/article/17157?lang=en>
19. IDCM (Internal Displacement Monitoring Center), Kazakhstan, <https://www.internal-displacement.org/countries/kazakhstan/>
20. IHD (Integral Human Development), Country Profiles Kazakhstan, <https://migrants-refugees.va/country-profile/kazakhstan/>
21. KazTAG, 34 people have been convicted and 23 under investigation for terrorism in Kazakhstan since the beginning of the year, 14.04.2025, <https://kaztag.kz/en/news/34-people-have-been-convicted-and-23-under-investigation-for-terrorism-in-kazakhstan-since-the-begin/>
22. KazTag, Kazakhstan deploys troops to Belarus for CSTO military exercises, 27.08.2025, <https://new.kaztag.kz/en/news/kazakhstan-deploys-troops-to-belarus-for-csto-military-exercises/>
23. KazTAG, More than 250 people evacuated due to floods in Kazakhstan, 29.04.2025, <https://kaztag.kz/en/news/more-than-250-people-evacuated-due-to-floods-in-kazakhstan/>
24. KazTAG, Number of evacuees from flood zones in Kazakhstan approached 111.2 thousand 15.04.2024, <https://kaztag.kz/en/news/number-of-evacuees-from-flood-zones-in-kazakhstan-approached-111-2-thousand/>
25. Kursiv Media, Kazakhstan to ban foreign travel for tax debtors starting 2026, 12.05.2025, <https://kz.kursiv.media/en/2025-05-12/engk-nknk-kazakhstan-to-ban-foreign-travel-for-tax-debtors-starting-2026/>
26. Odra.kz, Kazakhstan: Man Detained over Online Terrorist Propaganda, 12.02.2025, <https://en.orda.kz/kazakhstan-man-detained-over-online-terrorist-propaganda-5025/>
27. Orda, Migration to Russia Drops, 17.03.2025, <https://en.orda.kz/migration-to-russia-drops-5512/>
28. Orda.kz, Kazakhstan's Special Forces Join Multinational Anadolu-2025 Drills in Türkiye, 01.07.2025, <https://en.orda.kz/kazakhstans-special-forces-join-multinational-anadolu-2025-drills-in-turkiye-7164/>
29. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Kazachstan: interwencja OUBZ i pacyfikacja protestów, 10.01.2022, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2022-01-10/kazachstan-interwencja-oubz-i-pacyfikacja-protestow>
30. PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Operacja OUBZ w Kazachstanie, 19.01.2022, <https://www.pism.pl/publikacje/operacja-oubz-w-kazachstanie>

31. RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Central Asia in Focus: Kazakhstan, Kyrgyzstan Claim to Foil Terrorist Plots, 16.07.2024, <https://about.rferl.org/article/central-asia-in-focus-kazakhstan-kyrgyzstan-claim-to-foil-terrorist-plots/>
32. RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Kazakhstan to Remove Taliban from List of Terrorist Groups, 29.12.2024, <https://www.rferl.org/a/kazakhstan-taliban-afghanistan-terrorist-groups/32752347.html>
33. Tangrinews.kz, NSC detained four Kazakhstanis over terrorism propaganda, 06.05.2025, https://en.tengrinews.kz/kazakhstan_news/nsc-detained-four-kazakhstanis-over-terrorism-propaganda-267845/
34. TASS Russian News Agency, Kyrgyzstan takes the CSTO chairmanship from Kazakhstan, 01.01.2025, <https://tass.com/defense/1894861/>
35. Tengri News, New entry rules into Russia have taken effect: what Kazakh citizens need to know, 30.06.2025, https://en.tengrinews.kz/kazakhstan_news/new-entry-rules-into-russia-have-taken-effect-what-kazakh-268493/
36. The Associated Press, Kazakhstan arrests a former interior minister over crackdown on unrest that left 238 dead, 30.04.2024, <https://apnews.com/article/kazakhstan-turgumbayez-nazarbayev-nursultan-police-brutality-protests-4e9f93612f66dcdb624224f6e13b59ae>
37. The Astana Times, Foreign Workforce in Kazakhstan Reaches 14,000 as Quotas Expand, 26.08.2025, <https://astanatimes.com/2025/08/foreign-workforce-in-kazakhstan-reaches-14000-as-quotas-expand/>
38. The Astana Times, Kazakh Prime Minister Instructs to Simplify Entry for Foreigners, 10.08.2023, <https://astanatimes.com/2023/08/kazakh-prime-minister-instructs-to-simplify-entry-for-foreigners/>
39. The Times of Central Asia, Kazakhstan Intensifies Efforts to combat Extremism, 26.07.2024, <https://timesca.com/kazakhstan-intensifies-efforts-to-combat-extremism/>
40. The Times of Central Asia, Kazakhstan Admits There Are Three Russian Military Test Sites On Its Territory, 22.03.2024, <https://timesca.com/kazakhstan-admits-that-there-are-three-russian-military-test-sites-on-its-territory/>
41. USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Kazakhstan, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/kazakhstan/>
42. Wikipedia, Ustrój polityczny Kazachstanu, https://pl.wikipedia.org/wiki/Ustr%C3%B3j_polityczny_Kazachstanu
43. Yangi O'zbekiston, The military personnel of Uzbekistan and Kazakhstan conducted joint tactical exercises "Hanjar-2024", 21.11.2024, <https://yuz.uz/en/news/voennoslujaie-uzbekistana-i-kazaxstana-proveli-sovmestne-takticheskie-ucheniya-hanjar-2024>